

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 297/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. L., V., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2 CoZm 2/2012-43 zo 14. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2012 doručená sťažnosť J. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoZm/2/2012-43 zo 14. júna 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že:

«(...) Sťažovateľ bol žalovaným účastníkom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Prešov, a to v zmenkovom rozkaznom konaní, ktoré začalo na základe návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu. Zmenkový platobný rozkaz bol vydaný dňa 13. 12. 2010, a to pod číslom konania 21Zm/23/2010-5 (ďalej aj ako „zmenkový platobný rozkaz“). Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal sťažovateľ v procesnom postavení odporcu včas námietky, o ktorých rozhodol Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 21CbZm/1/2011-27, a to dňa 10. 11. 2011 (ďalej aj ako „prvostupňový rozsudok“). Proti prvostupňovému rozsudku sa sťažovateľ včas odvolal a o jeho odvolaní rozhodol porušovateľ dňa 14. 06. 2012 rozsudkom č. k. 2CoZm/2/2012-43 (ďalej aj ako „rozsudok odvolacieho súdu“), ktorý nadobudol právoplatnosť 06. 07. 2012. (...)

(...) Podstatou námietky sťažovateľa (žalovaného) proti zmenkovému platobnému rozkazu bolo to, že zmenková suma vyjadrená na listine bola uvedená neurčito a chybné bola uvedená aj mena.

(...) Sťažovateľ odôvodňuje právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky vo formálnej a obsahovej rovine nasledovne:

(...) Nakoľko proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v tomto prípade nie je možný opravný prostriedok, je daná podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy(...) subsidiárne pôsobnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“).

(...) Extrémny interpretačný excés spočíva v tom, že všeobecný súd vyhodnotil neurčitú sumu na zmenke za dostatočne určitú a chybné uvedené zákonné platidlo za riadne uvedený údaj týkajúci sa meny.

(...) Zmenka je v právnej teórii definovaná ako dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase stanovenú peňažnú sumu.

(...) Pri sume slovom bola na listine predkladanej ako zmenka formulácia „päťdesiattri EURO 59/100“. Suma slovom tak obsahuje zlomok, z ktorého nie je zrejmé, či EURO 59/100 je nejaká osobitná mena, ktorá je odlišná od eura, alebo či suma slovom je sumou päťdesiattri euro krát 59/100, čo by bola suma 31,27 eura. Pokiaľ ide o označenie meny, táto je na zmenke uvedená ako „EUR“ a „EURO“, pričom ale zákon č. 659/2007

Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri označení meny euro umožňuje tri možnosti „euro“, alfabetický kód meny „EUR“ a symbol meny euro „€“. Označenie meny „EURO“ neexistuje, je nesprávne.

(...) V tomto prípade, je na listine vyznačená suma slovom a táto nie je zrozumiteľná. Podľa všeobecného súdu je suma zo všeobecného hľadiska zrozumiteľná. Sťažovateľ poukazuje na to, že zmenka je cenný papier, na ktorý kladie zákon prísne nároky, čo sa týka formálnych náležitostí. Táto formálna prísnosť je v podstate jedným zo základných definičných kritérií zmenky. Ak samotný zákon upravuje aj označenie zákonného platidla a toto sa na zmenke nenachádza v zákonom predpokladanej podobe, ide o vadu. Ak je použité platidlo kombinované s číselným „kódom“ (v tomto prípade 59/100), zrozumiteľnosť absentuje úplne. Je na ťarchu účastníkov zmenkovoprávných vzťahov, ak nedodržia všetky prísne formálne náležitosti, ktoré zákon stanovuje pri zmenke.

(...) Súd v tomto prípade v dôsledku extrémneho interpretačného excesu zákonnú požiadavku na formálnej prísnosti zmenky, spočívajúcej v určitosti peňažnej sumy a riadneho uvedenia zákonného platidla na listine, nerešpektoval.

(...) Proti rozsudku prvostupňového súdu podal sťažovateľ (žalovaný) včas odvolanie, odvolací súd si vyžiadal aj vyjadrenie žalobcu. Tento uviedol, že zmenka mala vady, je podľa neho bezpredmetné. Podľa žalobcu je podstatné, že mu žalovaný dlžil. Samotný žalobca vo vyjadrení uviedol, že predmetná zmenka mala vady a striktné formálne bola neplatná. Táto časť vyjadrenia sa spomína v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. 06. 2012 (str. 3). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé ako porušovateľ zohľadnil toto vyjadrenie žalobcu, ktorý sám bol presvedčený, že zmenka bola striktné formálne neplatná, ale sťažovateľ (žalovaný) mu dlžil a to je podstatné.

(...) Vychádzajúc z predpokladu, že všeobecný súd nemôže byť porušovateľom hmotného práva, poukazujeme na to, že v dôsledku porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, dochádza sekundárne aj k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a teda aj hmotného práva.

(...) Porušovateľ svojím rozsudkom č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. 06. 2012 porušil základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy(...) a tiež porušil aj právo na

spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...). Sekundárne dochádza aj k porušeniu základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy.

(...) K porušeniu ústavou zaručeného práva a medzinárodnou zmluvou zaručeného práva došlo rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. 06. 2012, preto tento rozsudok žiada sťažovateľ zrušiť. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 06. 07. 2012.

(...) Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal toto uznesenie:

sťažnosť sťažovateľa J. L.(...), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy(...) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. júna 2012 prijíma na ďalšie konanie.

a po predbežnom prerokovaní veci rozhodol týmto nálezom:

Základné právo J. L.(...) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy(...) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. júna 2012 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoZm/2/2012-43 zo dňa 14. júna 2012 Ústavný súd(...) zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

J. L.(...) priznáva proti Krajskému súdu v Prešove náhradu trov konania, ktorú Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť J. L.(...) na účet advokáta M. S. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde teda vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozsudkom krajského súdu č. k. 2 CoZm 2/2012-43, pričom „*podstatou námietky sťažovateľa (žalovaného) proti zmenkovému platobnému rozkazu bolo to, že zmenková suma*

vyjadrená na listine bola uvedená neurčito a chybné bola uvedená aj mena“, pretože «pri sume slovom bola na listine predkladanej ako zmenka formulácia „päťdesiattri EURO 59/100“».

V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však výlučne formálneho právneho posúdenia predmetnej zmenky. Ústavný súd si je vedomý toho, že vzhľadom na povahu predmetu konania je správne formálno-právne posúdenie zmenky rozhodujúce pri interpretácii z hľadiska platnosti napadnutého zmenkového rozkazu, avšak v danom prípade bolo v „hre“ 53 €, ktorý dlh sťažovateľ – ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 21 CbZm 1/2011-27 z 10. novembra 2011 a rozsudku krajského súdu č. k. 2 CoZm 2/2012-43 zo 14. júna 2012 – vôbec nespochybňoval, čo ale neznamená, že v okolnostiach posudzovanej veci napokon napadnuté rozhodnutie nemohlo mať negatívne dôsledky na sťažovateľa, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako prípadným obsahovým námietkam, majúcim za následok nespravodlivé rozhodnutie (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľa, ktorých právna argumentácia je vo viacerých aspektoch skutočne náležitá. Predmet napadnutého konania však už aj vzhľadom na hodnotu, ktorá je „v hre“, nedosahuje v danom konkrétnom prípade intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej podstate sťažovateľ namieta „extrémny interpretačný exces“ všeobecných súdov, v dôsledku ktorého mal byť ukrátený napadnutým rozsudkom krajského súdu koniec koncov o finančnú čiastku 53 €. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnutý

rozsudok krajského súdu je z hľadiska kritérií zákonnosti skutočne sporný, ale v danom prípade je nevyhnutné zohľadniť aj intenzitu namietaného porušenia zákona (jeho ústavnoprávny rozmer), ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedená finančná čiastka, z ktorej v skutočnosti „pramenilo“ napadnuté rozhodnutie, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú (pozri § 238 ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu zjavne nedosahuje (samotný dlh v priebehu konania v podstate spochybňovaný ani nebol), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013